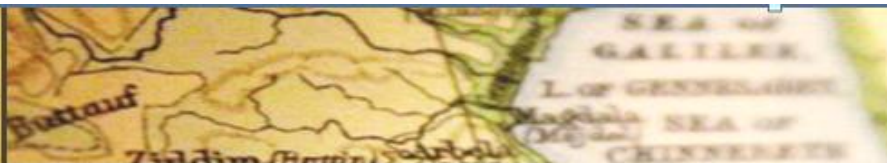
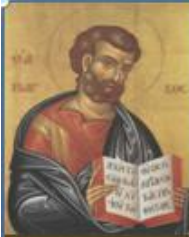

Markus' verhaal
de nieuwe Exodus
in Jezus

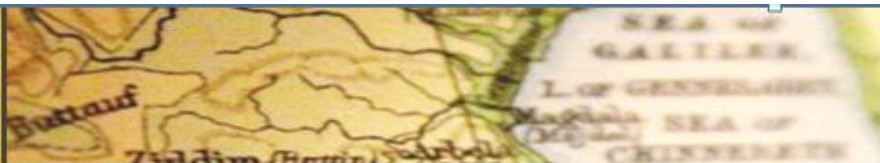

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Opbouw & Structuur

- 13:1-4: a. **Jezus' aankondiging van de verwoesting van de tempel**
- 13:5-13: b. **Het begin van de weeën**
- 13:14-23: c. **De grote verdrukking**
- 13:24-27: d. **De Mensenzoon en de rechtvaardiging van de lijdende heiligen**
e. **De finale waarschuwingen betreffende 'de dag'**
- I. De nabijheid van die dag (13:28-31)
 - II. De noodzaak om waakzaam te zijn (13:32-37)

Het einde van een tijdperk: Gods oordeel over Jeruzalem en zijn onreine tempel

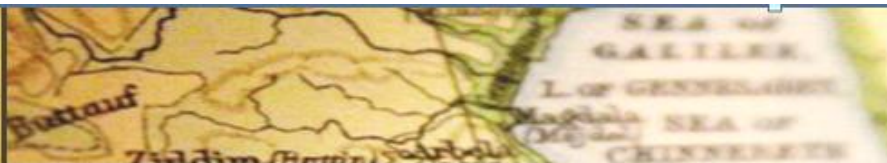

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Het oordeel en de ondergang van Jeruzalem

'En toen Hij uit de tempel ging, zei een van zijn discipelen tot Hem: Meester, zie, wat een grote stenen en wat een grote gebouwen! En Jezus zei tot hem: Zie je deze grote gebouwen? **Er zal hier geen enkele steen op de andere steen gelaten worden die niet zal worden afgebroken.** En toen Hij op de Olijfberg zat, tegenover de tempel, vroegen Petrus, Jakobus, Johannes en Andreas Hem afzonderlijk: Zeg ons, wanneer zullen deze dingen zijn, en wat is het teken wanneer al deze dingen in vervulling zullen gaan? Jezus nu begon hun te zeggen: Kijkt u uit dat niemand u misleidt. Velen zullen komen onder mijn naam en zeggen: Ik ben het, en zij zullen velen misleiden. Wanneer u nu zult horen van oorlogen en geruchten van oorlogen, wordt niet verschrikt, want het moet gebeuren, maar het is nog niet het einde; want volk zal opstaan tegen volk en koninkrijk tegen koninkrijk. Er zullen aardbevingen zijn in verschillende plaatsen; en er zullen hongersnoden en onlusten zijn. Deze dingen zijn een begin van de weeën.

Kijkt u echter uit voor uzelf; zij zullen u overleveren aan raadsvergaderingen en in synagogen zult u worden geslagen en voor stadhouders en koningen zult u worden gesteld ter wille van Mij, tot een getuigenis voor hen; en aan alle volken moet eerst het evangelie worden gepredikt. En wanneer zij u wegleiden om u over te leveren, weest tevoren niet bezorgd wat u zult spreken, maar al wat u op dat uur zal worden gegeven, spreekt dat; want u bent het niet die spreekt, maar de Heilige Geest. En de ene broer zal de andere broer tot de dood overleveren en een vader zijn kind; en kinderen zullen opstaan tegen ouders en hen ter dood brengen. En u zult door allen worden gehaat ter wille van mijn naam; wie echter zal volharden tot het einde, die zal behouden worden.'

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Het oordeel en de ondergang van Jeruzalem

Wanneer u nu de gruwel van de verwoesting zult zien staan waar het niet behoort, -laat hij die het leest erop letten! -laten dan zij die in Judea zijn, vluchten naar de bergen; laat hij die op het dak is, niet naar beneden gaan en niet naar binnen gaan om iets uit zijn huis te halen; en laat hij die op het veld is, niet terugkeren naar wat achter hem ligt om zijn kleet te halen. Wee echter de zwangeren en de zogenden in die dagen. Bidt ook dat het niet 's winters gebeurt. Want die dagen zullen zo'n verdrukking zijn als er niet geweest is van het begin van de schepping die God heeft geschapen, tot nu toe, en er geenszins meer zal komen. En als de Heer die dagen niet had verkort, zou geen vlees behouden worden, maar ter wille van de uitverkorenen die Hij heeft uitverkoren, heeft Hij die dagen verkort. En als dan iemand tot u zegt: Zie, hier is de Christus, zie, Hij is daar, geloof het niet. Want er zullen valse christussen en valse profeten opstaan en tekenen en wonderen geven om zo mogelijk de uitverkorenen te misleiden. Kijkt u echter uit! Van tevoren heb Ik u alles gezegd.

Maar in die dagen, na die verdrukking, zal de zon verduisterd worden en de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren zullen uit de hemel vallen en de krachten die in de hemelen zijn, zullen wankelen. En dan zullen zij de Mensenzoon zien komen in wolken, met grote kracht en heerlijkheid. En dan zal Hij zijn engelen uitzenden en zijn uitverkorenen bijeenverzamen uit de vier windstreken van het einde van de aarde tot het einde van de hemel.

Leert nu van de vijgenboom deze gelijkenis: Wanneer zijn tak al zacht wordt en de bladeren uitspruiten, dan weet u dat de zomer nabij is. Zo ook u, wanneer u deze dingen zult zien gebeuren, weet dan dat het nabij is, voor de deur.

SEA OF GALILEE
L. OF GENESARETH
SEA OF CHUSSES
Taldim (Talmud)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Het oordeel en de ondergang van Jeruzalem

'Voorwaar, Ik zeg u: dit geslacht zal geenszins voorbijgaan totdat al deze dingen zijn gebeurd.
De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan.
Van die dag of dat uur echter weet niemand, ook de engelen in de hemel niet, ook de Zoon niet,
behalve de Vader. Kijkt u uit, waakt en bidt; want u weet niet wanneer het de tijd is:
zoals een mens die buitenslands gaat, zijn huis verlaat en aan zijn slaven macht geeft, aan ieder zijn werk,
en de deurwachter gebiedt te waken. Waakt dan! Want u weet niet wanneer de heer van het huis komt,
's avonds of te middernacht of met het hanengekraai of 's morgens vroeg; opdat hij, als hij plotseling komt,
u niet in slaap vindt. Wat Ik nu tot u zeg, zeg Ik tot allen: Waakt!

(Mk.13:1-37)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Opbouw & Structuur

- 13:1-4: **a. Jezus' aankondiging van de verwoesting van de tempel**
- 13:5-13: **b. Het begin van de weeën**
- 13:14-23: **c. De grote verdrukking**
- 13:24-27: **d. De Mensenzoon en de rechtvaardiging van de lijdende heiligen**
 - e. De finale waarschuwingen betreffende 'de dag'**
 - I. De nabijheid van die dag (13:28-31)
 - II. De noodzaak om waakzaam te zijn (13:32-37)

Het einde van een tijdperk: Gods oordeel over Jeruzalem en zijn onreine tempel

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De rechtvaardiging van de Mensenzoon & heiligen

'Maar in die dagen, na die verdrukking, zal de zon verduisterd worden en de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren zullen uit de hemel vallen en de krachten die in de hemelen zijn, zullen wankelen.

En dan zullen zij de Mensenzoon zien komen in wolken, met grote kracht en heerlijkheid. En dan zal Hij zijn engelen uitzenden en zijn uitverkorenen bijeenverzamen uit de vier windstreken van het einde van de aarde tot het einde van de hemel!' (Mk.13:24-27)

- ❖ Onmogelijk om het voorafgaande te scheiden van de Mensenzoon → na die **verdrukking** zal
- ❖ Sommige uitleggers maken hier meteen de sprong naar de 'wederkomst' van de Heer...
- ❖ Wat **omschreven** wordt door de Heer, is **de verwoesting van Jeruzalem / tempel**
- ❖ Standaard symbolisch taalgebruik → **de verwoesting van een hoofdstad door vuur**

'Want de sterren des hemels en Orion en heel het heer der hemelen zullen hun licht niet geven; en het zal donker zijn bij zonsopgang, en de maan zal haar licht niet geven.' (Jes.13:10 LXX)

'En alle hemelmachten zullen smelten, en de hemel zal oprollen als een boekrol; en alle sterren zullen vallen als bladeren van een wijnstok, en als bladeren vallen van een vijgenboom.'
(Jes.34:4 LXX)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De rechtvaardiging van de Mensenzoon & heiligen

'Maar in die dagen, na die verdrukking, zal de zon verduisterd worden en de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren zullen uit de hemel vallen en de krachten die in de hemelen zijn, zullen wankelen. En dan zullen zij de Mensenzoon zien komen in wolken, met grote kracht en heerlijkheid. En dan zal Hij zijn engelen uitzenden en zijn uitverkorenen bijeenverzamelen uit de vier windstreken van het einde van de aarde tot het einde van de hemel!' (Mk.13:24-27)

❖ Standaard oordeel taalgebruik ➡ de verwoesting van een 'beschaving' door vuur

'Wanneer Ik u vernietig, bedek Ik de hemel en verduister Ik de sterren, de zon overdek Ik met wolken, en de maan zal haar schijnsel niet geven. Al de stralende lichten aan de hemel verduister Ik om uwentwil: duisternis breng Ik over uw land; luidt het woord van Jahweh de Heer.' (Ezech.32:7,8)

'Voor hun aangezicht siddert de aarde, beeft de hemel; de zon en de maan zullen verduisterd worden, en de sterren zullen hun schijnsel niet geven. ...**De zon zal veranderd worden in duisternis en de maan in bloed**, voordat de grote en geduchte dag van Jahweh komt. ... De zon en de maan worden zwart en de sterren trekken haar glans in.' (Joel 2:10,31; 3:15)

- ❖ Poëtische beschrijving van een hoofdstad, beschaving & cultuur **die in lichterlaaie staat**
- ❖ De zon is in een rouwgewaad, door de opstijgende rookwolken is er zonsverduistering
- ❖ De maan wordt zwart tijdens de dag en kleurt bloedrood gedurende de nacht...

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De rechtvaardiging van de Mensenzoon & heiligen

'Maar in die dagen, na die verdrukking, zal de zon verduisterd worden en de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren zullen uit de hemel vallen en de krachten die in de hemelen zijn, zullen wankelen. En dan zullen zij de Mensenzoon zien komen in wolken, met grote kracht en heerlijkheid. En dan zal Hij zijn engelen uitzenden en zijn uitverkorenen bijeenverzamen uit de vier windstreken van het einde van de aarde tot het einde van de hemel!' (Mk.13:24-27)

❖ Standaard oordeel taalgebruik ➡ de verwoesting van een 'beschaving' door vuur

'Wanneer Ik u vernietig, bedek Ik de hemel en verduister Ik de sterren, de zon overdek Ik met wolken, en de maan zal haar schijnsel niet geven. Al de stralende lichten aan de hemel verduister Ik om uwentwil: duisternis breng Ik over uw land; luidt het woord van Jahweh de Heer.' (Ezech.32:7,8)

'Voor hun aangezicht siddert de aarde, beeft de hemel; de zon en de maan zullen verduisterd worden, en de sterren zullen hun schijnsel niet geven. ...**De zon zal veranderd worden in duisternis en de maan in bloed**, voordat de grote en geduchte dag van Jahweh komt. ... De zon en de maan worden zwart en de sterren trekken haar glans in.' (Joel 2:10,31; 3:15)

- ❖ Poëtische beschrijving van een hoofdstad, beschaving & cultuur **die in lichterlaaie staat**
- ❖ Opgestegen vuurgensters, **vallen als sterren uit de lucht**...
- ❖ Kosmische beving van hemel & aarde duidt in de profeten op de allesverwoestende kracht

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De rechtvaardiging van de Mensenzoon & heiligen

'Maar in die dagen, na die verdrukking, zal de zon verduisterd worden en de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren zullen uit de hemel vallen en de krachten die in de hemelen zijn, zullen wankelen. En dan zullen zij de Mensenzoon zien komen in wolken, met grote kracht en heerlijkheid. En dan zal Hij zijn engelen uitzenden en zijn uitverkorenen bijeenverzamen uit de vier windstreken van het einde van de aarde tot het einde van de hemel!' (Mk.13:24-27)

❖ Standaard oordeel taalgebruik ➡ de verwoesting van een hoofdstad door vuur

'Want de sterren des hemels en Orion en heel het heer der hemelen zullen hun licht niet geven; en het zal donker zijn bij zonsopgang, en de maan zal haar licht niet geven.' (Jes.13:10 LXX)

En alle hemelmachten zullen smelten, en de hemel zal oprollen als een boekrol; en alle sterren zullen vallen als bladeren van een wijnstok, en als bladeren vallen van een vijgenboom. (Jes.34:4 LXX)

❖ **Waarom verwijst Jezus precies naar het oordeel over Babylon en Edom?**

❖ Gods oordeel over Babylon ➡ in hun arrogantie menen zij **Gods raad te weerstaan**

❖ Gods oordeel over Edom ➡ hun verraad t.a.v. hun '**broedervolk**' bij het beleg van Sion

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De rechtvaardiging van de Mensenzoon & heiligen

'Maar in die dagen, na die verdrukking, zal de zon verduisterd worden en de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren zullen uit de hemel vallen en de krachten die in de hemelen zijn, zullen wankelen. En dan zullen zij de Mensenzoon zien komen in wolken, met grote kracht en heerlijkheid. En dan zal Hij zijn engelen uitzenden en zijn uitverkorenen bijeenverzamen uit de vier windstreken van het einde van de aarde tot het einde van de hemel!' (Mk.13:24-27)

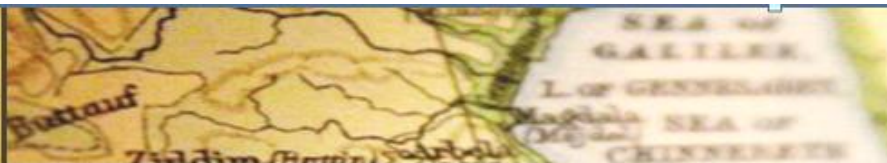
❖ Standaard oordeel taalgebruik ➡ de verwoesting van een hoofdstad door vuur

'Want de sterren des hemels en Orion en heel het heer der hemelen zullen hun licht niet geven; en het zal donker zijn bij zonsopgang, en de maan zal haar licht niet geven!' (Jes.13:10 LXX)

En alle hemelmachten zullen smelten, en de hemel zal oprollen als een boekrol; en alle sterren zullen vallen als bladeren van een wijnstok, en als bladeren vallen van een vijgenboom. (Jes.34:4 LXX)

'Zij zullen het noemen 'geen koninkrijk meer', en al hun vorsten zullen niets zijn' (Jes.34:12 RSV)

- ❖ De 'wijngaard' zal aan anderen gegeven worden... , 'deze berg' wordt in zee geworpen...
- ❖ Jeruzalem dacht in rebelse arrogantie Gods raad te weerstaan *net als beestachtig Babylon*
- ❖ Jeruzalem ontving Davids Heer niet en pleegde broederverraad *net als beestachtig Edom*

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De rechtvaardiging van de Mensenzoon & heiligen

'Maar in die dagen, na die verdrukking, zal de zon verduisterd worden en de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren zullen uit de hemel vallen en de krachten die in de hemelen zijn, zullen wankelen. En dan zullen zij de Mensenzoon zien komen in wolken, met grote kracht en heerlijkheid. En dan zal Hij zijn engelen uitzenden en zijn uitverkorenen bijeenverzamen uit de vier windstreken van het einde van de aarde tot het einde van de hemel!' (Mk.13:24-27)

❖ Standaard oordeel taalgebruik ➡ de verwoesting van een hoofdstad door vuur

'Want de sterren des hemels en Orion en heel het heer der hemelen zullen hun licht niet geven; en het zal donker zijn bij zonsopgang, en de maan zal haar licht niet geven.' (Jes.13:10 LXX)

En alle hemelmachten zullen smelten, en de hemel zal oprollen als een boekrol; en alle sterren zullen vallen als bladeren van een wijnstok, en als bladeren vallen van een vijgenboom. (Jes.34:4 LXX)

'Zij zullen het noemen 'geen koninkrijk meer', en al hun vorsten zullen niets zijn' (Jes.34:12 RSV)

❖ De 'wijngaard' zal aan anderen gegeven worden. . . , 'de vijgenboom' is *vervloekt!*

❖ Israel, is onder hun zelfgekozen valse verlossers, geworden als het **4^e beest** . . . (Daniel 7)

❖ *Daarom zal Israel het verwoestende oordeel, net als Babylon en Edom, niet ontlopen*

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De rechtvaardiging van de Mensenzoon & heiligen

'Maar in die dagen, na die verdrukking, zal de zon verduisterd worden en de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren zullen uit de hemel vallen en de krachten die in de hemelen zijn, zullen wankelen. En dan zullen zij de Mensenzoon zien komen in wolken, met grote kracht en heerlijkheid. En dan zal Hij zijn engelen uitzenden en zijn uitverkorenen bijeenverzamen uit de vier windstreken van het einde van de aarde tot het einde van de hemel!' (Mk.13:24-27)

❖ De Mensenzoon wordt gerechtvaardigd als overwinnaar tegenover de 4 opkomende dieren

'Ik keek toe in de nachtvisioenen, en zie, er kwam met de wolken van de hemel, iemand als een Mensenzoon. Hij kwam tot de Oude van dagen en werd tot Hem gebracht. Hem werd gegeven heerschappij, eer en koningschap, en alle volken, natiën en talen moesten hem dienen.

Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, die niet zal voorbijgaan, en zijn koninkrijk zal niet worden vernietigd!' (Dan.7:13,14)

❖ Wie de Mensenzoon '**letterlijk**' wil interpreteren **moet** dit ook met de 4 grote dieren doen...

'Ik Daniël zag en zie, de vier winden des hemels bliezen gewelddadig op de grote zee. En er kwamen vier grote dieren op uit de zee, verschillend van elkander.' (Dan.7:2,3)

❖ De Mensenzoon komende in de wolken, is 'apocalyptisch' taalgebruik ➡ een metafoor!

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De rechtvaardiging van de Mensenzoon & heiligen

'Maar in die dagen, na die verdrukking, zal de zon verduisterd worden en de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren zullen uit de hemel vallen en de krachten die in de hemelen zijn, zullen wankelen. En dan zullen zij de Mensenzoon zien komen in wolken, met grote kracht en heerlijkheid. En dan zal Hij zijn engelen uitzenden en zijn uitverkorenen bijeenverzamen uit de vier windstreken van het einde van de aarde tot het einde van de hemel!' (Mk.13:24-27)

❖ De Mensenzoon wordt gerechtvaardigd als overwinnaar tegenover de 4 opkomende dieren

'Ik keek toe in de nachtvisioenen, en zie, er kwam met de wolken van de hemel, iemand als een Mensenzoon. Hij kwam tot de Oude van dagen en werd tot Hem gebracht. Hem werd gegeven heerschappij, eer en koningschap, en alle volken, natiën en talen moesten hem dienen.

Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, die Hem niet zal voorbijgaan, en zijn koninkrijk zal niet worden vernietigd!' (Dan.7:13,14)

❖ De heiligen worden gerechtvaardigd als overwinnaars tegenover het 4^e beest (kleine hoom)

'Ik zag, dat die horen strijd voerde tegen de heiligen en hen overmocht, totdat de Oude van dagen kwam en recht verschaft werd aan de heiligen des Allerhoogsten en de tijd naderde, dat de heiligen het koningschap in bezit kregen.' (Dan.7:21,22)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De rechtvaardiging van de Mensenzoon & heiligen

'Maar in die dagen, na die verdrukking, zal de zon verduisterd worden en de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren zullen uit de hemel vallen en de krachten die in de hemelen zijn, zullen wankelen. En dan zullen zij de Mensenzoon zien komen in wolken, met grote kracht en heerlijkheid. En dan zal Hij zijn engelen uitzenden en zijn uitverkorenen bijeenverzamen uit de vier windstreken van het einde van de aarde tot het einde van de hemel!' (Mk.13:24-27)

❖ De taal: 'in wolken' beschrijft op typische wijze: **Jahweh de Heer, de 'wolkenrijder'**

'Zing voor God, zing psalmen voor zijn naam; hef een lied op naar hem die op de wolken rijdt; zijn naam is Jahweh, jubel voor hem!' (Psalm 68:4 mijn vert.)

'Hij maakt de zoldering van Zijn hemelzalen op de wateren, maakt van de wolken Zijn wagen, wandelt op de vleugels van de wind.' (Ps.104:3)

'Zie, Jahweh rijdt op een snelle wolk en komt in Egypte.' (Jes.19:1)

'Daar is niemand als God, o Jesurun; Hij rijdt langs de hemel als uw helper en in zijn hoogheid over de wolken.' (Dt.33:26)

❖ 'wolken' als 'transportmiddel' voor 'mensen' naar de tradities ➡ **rechtvaardiging door God**

'En zij hoorden een luide stem uit de hemel tot hen zeggen: Komt hier op! En zij stegen op naar de hemel in een wolk, en hun vijanden aanschouwden hen.' (Opb.11:12)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De rechtvaardiging van de Mensenzoon & heiligen

'Maar in die dagen, na die verdrukking, zal de zon verduisterd worden en de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren zullen uit de hemel vallen en de krachten die in de hemelen zijn, zullen wankelen. En dan zullen zij de Mensenzoon zien komen in wolken, met grote kracht en heerlijkheid. En dan zal Hij zijn engelen uitzenden en zijn uitverkorenen bijeenverzamen uit de vier windstreken van het einde van de aarde tot het einde van de hemel!' (Mk.13:24-27)

- ❖ Dit is een beeld , een metafoor → **de Mensenzoon is de 'gerechtvaardigde' overwinnaar!**
- ❖ Hij oefent Jahweh's kosmische heerschappij uit over de beestachtige naties + afvallig Israel
- ❖ **Dus... over wie kondigt Jezus dit oordeel aan? De tempelhiërarchie!**

'Opnieuw ondervroeg de hogepriester Hem en zei tot Hem: Bent U de Christus, de Zoon van de Gezegende? Jezus nu zei: Ik ben het. En u zult de Mensenzoon zien zitten aan de rechterhand van de kracht en zien komen met de wolken van de hemel!' (Mk.14:61,62)

- ❖ Jezus zal 'recht' verschaft worden, gerechtvaardigd worden *tegenover Israëls leiderschap*
- ❖ **1.** Zijn rechtvaardiging zal gezien worden *in de verwoesting van Jeruzalem & tempel*
- ❖ **2.** Zijn rechtvaardiging zal gezien worden *in de bijeenvergadering van Gods uitverkorenen*

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De rechtvaardiging van de Mensenzoon & heiligen

'Maar in die dagen, na die verdrukking, zal de zon verduisterd worden en de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren zullen uit de hemel vallen en de krachten die in de hemelen zijn, zullen wankelen. En dan zullen zij de Mensenzoon zien komen in wolken, met grote kracht en heerlijkheid. En dan zal Hij zijn engelen uitzenden en zijn uitverkorenen bijeenverzamen uit de vier windstreken van het einde van de aarde tot het einde van de hemel! (Mk.13:24-27)

- ❖ 'Angelos' – 'Malach' → betekent bode of boodschapper, wordt vaak gebruikt voor mensen!
- ❖ **Johannes de doper** de Elia, was Gods 'angelos', Gods 'malach'... **Gods bode** (Maleachi)
- ❖ Er is hier **geen directe reden** om meteen aan fladderende 'engelen' te denken...
- ❖ Engelen die de uitverkorenen verzamelen → terugkeer uit ballingschap, **NE** taalgebruik!

'Al bevonden uw verdrevenen zich aan het einde van de hemel, toch zal Jahweh, uw God, u vandaar bijeenbrengen en u vandaar weghalen.' (Dt.30:4)

'Op, op, vlucht uit het land van het noorden, spreekt Jahweh; want Ik zal u verzamelen uit de vier windstreken van de hemel, zegt Jahweh' (Zach.2:10 LXX)

- ❖ Door de boodschap van het evangelie zullen de '**bodes**' Gods volk uit ballingschap voeren

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De rechtvaardiging van de Mensenzoon & heiligen

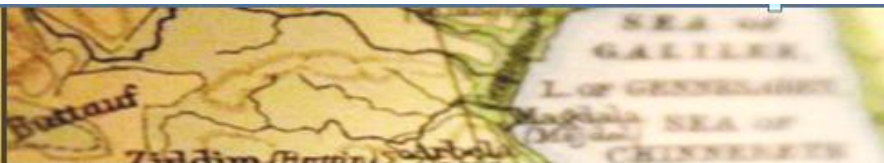
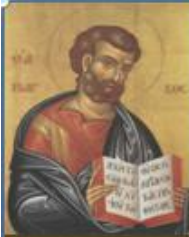
'Maar in die dagen, na die verdrukking, zal de zon verduisterd worden en de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren zullen uit de hemel vallen en de krachten die in de hemelen zijn, zullen wankelen. En dan zullen zij de Mensenzoon zien komen in wolken, met grote kracht en heerlijkheid. En dan zal Hij zijn engelen uitzenden en zijn uitverkorenen bijeenverzamen uit de vier windstreken van het einde van de aarde tot het einde van de hemel! (Mk.13:24-27)

- ❖ 'Angelos' – 'Malach' → betekent bode of boodschapper, wordt vaak gebruikt voor mensen!
- ❖ **Johannes de doper** de Elia, was Gods 'angelos', Gods 'malach'... **Gods bode** (Malachi)
- ❖ Er is hier **geen directe reden** om meteen aan fladderende 'engelen' te denken...
- ❖ Engelen die de uitverkorenen verzamelen → terugkeer uit ballingschap, **NE** taalgebruik!

'Al bevonden uw verdrevenen zich aan het einde van de hemel, toch zal Jahweh, uw God, u vandaar bijeenbrengen en u vandaar weghalen.' (Dt.30:4)

'Op, op, vlucht uit het land van het noorden, spreekt Jahweh; want Ik zal u verzamen uit de vier windstreken van de hemel, zegt Jahweh' (Zach.2:10 LXX)

- ❖ De '**boodschappers**' zullen de wereld rond **Gods uitverkorenen uit alle volken** bereiken

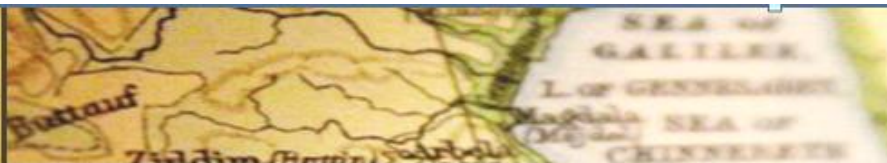
Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De rechtvaardiging van de Mensenzoon & heiligen

'Maar in die dagen, na die verdrukking, zal de zon verduisterd worden en de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren zullen uit de hemel vallen en de krachten die in de hemelen zijn, zullen wankelen. En dan zullen zij de Mensenzoon zien komen in wolken, met grote kracht en heerlijkheid. En dan zal Hij zijn engelen uitzenden en zijn uitverkorenen bijeenverzamen uit de vier windstreken van het einde van de aarde tot het einde van de hemel!' (Mk.13:24-27)

Herkenbaar naar het patroon van het boek Jesaja en ...Daniel

- ❖ Jahweh zijn doel met de verwoesting van Babylon → Israëls verlossing & herstel (Jes.40-55)
- ❖ De centrale bekommernis van Jes.56-66 is de toevoeging van vreemdelingen aan Zijn volk
- ❖ Dit is wat Jezus vervolgens aankondigt, de bijeenvergadering uit ALLE uitverkorenen
- ❖ Hij en zijn volk, bestaande uit trouwe Israëli & velen uit de volkeren, vormen nu Gods Israel
- ❖ De nieuwe Adam & nieuwe mensheid, oefenen de heerschappij uit over de ganse aarde

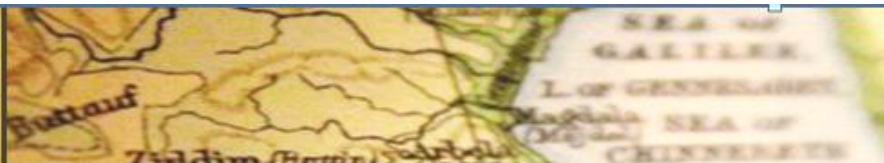

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Opbouw & Structuur

- 13:1-4: a. **Jezus' aankondiging van de verwoesting van de tempel**
- 13:5-13: b. **Het begin van de weeën**
- 13:14-23: c. **De grote verdrukking**
- 13:24-27: d. **De Mensenzoon en de rechtvaardiging van de lijdende heiligen**
- e. **De finale waarschuwingen betreffende 'de dag'**
 - I. De nabijheid van die dag (13:28-31)
 - II. De noodzaak om waakzaam te zijn (13:32-37)

Het einde van een tijdperk: Gods oordeel over Jeruzalem en zijn onreine tempel

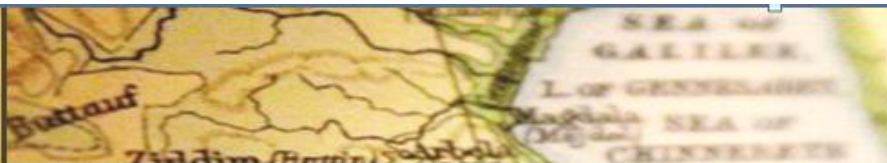
Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De nabijheid van die dag

'Leert nu van de vijgenboom deze gelijkenis: Wanneer zijn tak al zacht wordt en de bladeren uitspruiten, dan weet u dat de zomer nabij is. Zo ook u, wanneer u deze dingen zult zien gebeuren, weet dan dat het nabij is, voor de deur. Voorwaar, Ik zeg u: dit geslacht zal geenszins voorbijgaan totdat al deze dingen zijn gebeurd. De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan.' (Mk.13:28-31)

- ❖ Zie wat voor resultaat 'Mijn verwerping' in Israel zal hebben, *dan weet je wat gaat komen!*
- ❖ 'deze dingen' → minstens vers 14-27 → gruwel ter verwoesting + Jezus' rechtvaardiging
- ❖ *sommige manuscripten*: weet dan dat **Hij** nabij is, voor de deur → beiden mogelijk
- ❖ 'voorwaar Ik zeg u...' → introduceert zoals altijd, een 'verrassende waarheid'
- ❖ 'Al deze dingen'? → 'wat is het teken wanneer al deze dingen in vervulling zullen gaan?'
- ❖ Jullie, '**deze generatie**' zullen 'al deze dingen' voor eigen ogen '**zien gebeuren**'!

'Opnieuw ondervroeg de hogepriester Hem en zei tot Hem: Bent U de Christus, de Zoon van de Gezegende? Jezus nu zei: Ik ben het. En u zult de Mensenzoon **zien zitten** aan de rechterhand van de kracht en **zien komen** met de wolken van de hemel.' (Mk.14:61,62)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De nabijheid van die dag

'Leert nu van de vijgenboom deze gelijkenis: Wanneer zijn tak al zacht wordt en de bladeren uitspruiten, dan weet u dat de zomer nabij is. Zo ook u, wanneer u deze dingen zult zien gebeuren, weet dan dat het nabij is, voor de deur. Voorwaar, Ik zeg u: dit geslacht zal geenszins voorbijgaan totdat al deze dingen zijn gebeurd. De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan.' (Mk.13:28-31)

❖ **'hemel en aarde'** zullen voorbijgaan? ➡ **Einde van de huidige wereld??!**

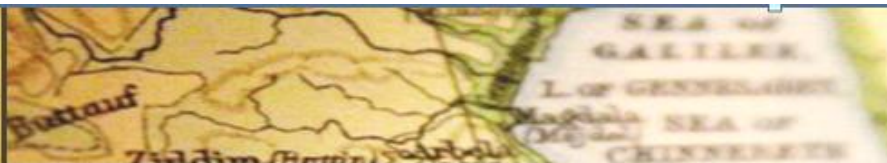
'En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde;
want de eerste hemel en de eerste aarde waren **voorbijgegaan**,...!' (Opb.21:1)

❖ Laten we eens teruggaan ➡ **Wat wordt met 'hemel en aarde' in beginsel bedoeld?**

'In het begin schiep God de hemel en de aarde.' (Gen.1:1)
Zo zijn de hemel en de aarde voltooid, met al hun heer' (Gen.2:1)

❖ De aarde die chaotisch en ledig was creëert God ➡ geordende kosmos vol bloeiend leven

❖ Dit scheppende werk verricht Jahweh in **6 dagen** ➡ wat volgt er op de **7^e dag**?

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De nabijheid van die dag

'Leert nu van de vijgenboom deze gelijkenis: Wanneer zijn tak al zacht wordt en de bladeren uitspruiten, dan weet u dat de zomer nabij is. Zo ook u, wanneer u deze dingen zult zien gebeuren, weet dan dat het nabij is, voor de deur. Voorwaar, Ik zeg u: dit geslacht zal geenszins voorbijgaan totdat al deze dingen zijn gebeurd. De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan.' (Mk.13:28-31)

❖ De climax van het scheppingsverhaal is wanneer...

'Toen God op de zevende dag Zijn werk, dat Hij gemaakt had, voltooid had, rustte Hij op de zevende dag van al Zijn werk, dat Hij gemaakt had'. (Gen.2:2)

- ❖ 'goden' rusten in **tempels** ➡ Jahweh heeft **hemel & aarde** tot Zijn tempelpaleis gemaakt!
- ❖ Jahweh heeft **de geordende kosmos** tot **zijn huis** gecreëerd, **en er zijn intrek genomen!**
- ❖ Israëls tempel ➡ miniatuurvoorstelling v/d geordende kosmos ➡ Gods woning/rustplaats
- ❖ Gods plan voor de tabernakel volgt het scheppingspatroon ➡ 7x En God zei...
- ❖ **Exodus**: Jahweh sprak (7x) tot Mozes: (Ex.25:1-30:10; 30:11-16; 30:17-21; 30:22-33; 30:34-38; 31:1-11; 31:12-17)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De nabijheid van die dag

'Leert nu van de vijgenboom deze gelijkenis: Wanneer zijn tak al zacht wordt en de bladeren uitspruiten, dan weet u dat de zomer nabij is. Zo ook u, wanneer u deze dingen zult zien gebeuren, weet dan dat het nabij is, voor de deur. Voorwaar, Ik zeg u: dit geslacht zal geenszins voorbijgaan totdat al deze dingen zijn gebeurd. De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan.' (Mk.13:28-31)

❖ De tempel in **Jeruzalem** is gebouwd naar '**het model**' van '**de geordende schepping**'

'Maar Hij verkoos de stam Juda, de berg Sion, die Hij liefhad.

Hij bouwde **zijn heiligdom** als de hoge hemelen, als de aarde, die hij voor eeuwig heeft gegrondvest.'
(Ps.78:69 RSV)

'Laten wij **Zijn woning** binnengaan, ons neerbuigen voor de voetbank van Zijn voeten.

Sta op, Jahweh, ga naar Uw **rustplaats**, U en de ark van Uw macht.

...Want Jahweh heeft **Sion** verkozen, Hij heeft het begeerd tot **Zijn woonplaats**.

Dit is, zei Hij, **Mijn rustplaats** tot in eeuwigheid, hier zal Ik **zitten** (zetelen, tronen)' (Psalm 132:7-8, 13-14)

'Zo zegt Jahweh: De hemel is Mijn troon en de aarde de voetbank van Mijn voeten.

Waar zou dan het huis zijn dat u voor Mij zou willen bouwen en waar de plaats van Mijn rust?

(Jes.66:1)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De nabijheid van die dag

'Leert nu van de vijgenboom deze gelijkenis: Wanneer zijn tak al zacht wordt en de bladeren uitspruiten, dan weet u dat de zomer nabij is. Zo ook u, wanneer u deze dingen zult zien gebeuren, weet dan dat het nabij is, voor de deur. Voorwaar, Ik zeg u: dit geslacht zal geenszins voorbijgaan totdat al deze dingen zijn gebeurd. De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan.' (Mk.13:28-31)

❖ De tempel in **Jeruzalem** is gebouwd naar '**het model**' van '**de geordende schepping**'

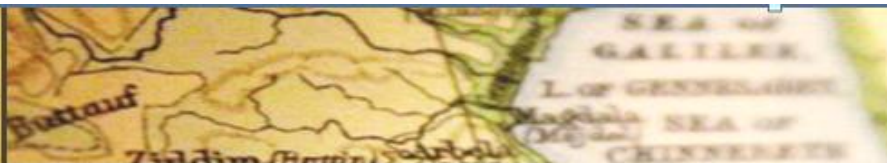
'Zo zegt Jahweh: De hemel is Mijn troon en de aarde de voetbank van Mijn voeten.

Waar zou dan het huis zijn dat u voor Mij zou willen bouwen en waar de plaats van Mijn rust?'

(Jes.66:1)

'Want zie, **Ik schep** een nieuwe hemel en een nieuwe aarde; aan wat vroeger was, zal niet gedacht worden, het zal niemand in de zin komen. Maar gij zult u verblijden en juichen voor eeuwig over hetgeen **Ik schep**, want zie, **Ik schep Jeruzalem** tot een vreugde..' (Jes.65:16,17)

❖ **Israëls tempel**, *model & symbool* voor de **1^e geordende schepping**, zal *voorbijgaan*...

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De nabijheid van die dag

'Leert nu van de vijgenboom deze gelijkenis: Wanneer zijn tak al zacht wordt en de bladeren uitspruiten, dan weet u dat de zomer nabij is. Zo ook u, wanneer u deze dingen zult zien gebeuren, weet dan dat het nabij is, voor de deur. Voorwaar, Ik zeg u: dit geslacht zal geenszins voorbijgaan totdat al deze dingen zijn gebeurd. De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan.' (Mk.13:28-31)

- ❖ Om die redenen vormen 13:2 en 13:31, **een insluiting** rond dit onderwijs van de Heer...

'En Jezus zei tot hem: Zie je deze grote gebouwen?

Er zal hier geen enkele steen op de andere steen gelaten worden die niet zal worden afgebroken.'

'De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan.'

- ❖ Deze benadering, werpt ook verhelderend licht op een andere moeilijke Schriftplaats

'Meent niet dat Ik ben gekomen om de wet of de profeten op te heffen; Ik ben niet gekomen om op te heffen, maar om te vervullen. Want voorwaar, Ik zeg u: **totdat de hemel en de aarde voorbijgaan**, zal niet een jota of een tittel van de Wet voorbijgaan totdat alles is gebeurd.' (Mt.5:17-18)

- ❖ Na de verwoesting v/d tempel, werd het onmogelijk om de Thora in detail nog na te leven

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De noodzaak om waakzaam te zijn

'Van die dag of dat uur echter weet niemand, ook de engelen in de hemel niet, ook de Zoon niet, behalve de Vader. Kijkt u uit, waakt en bidt; want u weet niet wanneer het de tijd is: zoals een mens die buitenslands gaat, zijn huis verlaat en aan zijn slaven macht geeft, aan ieder zijn werk, en de deurwachter gebiedt te waken. Waakt dan! Want u weet niet wanneer de heer van het huis komt, 's avonds of te middernacht of met het hanengekraai of 's morgens vroeg; opdat hij, als hij plotseling komt, u niet in slaap vindt. Wat Ik nu tot u zeg, zeg Ik tot allen: Waakt!' (Mk.13:32-37)

❖ Ook hier denken sommige uitleggers aan de wederkomst van de Heer *die wij verwachten*

❖ 'die dag' ➡ gebruikelijke uitdrukking in de profeten voor 'de dag van de Heer'

'Op die dag zal het gebeuren dat Jahweh de vliegen naar Zich toe zal fluiten die zich aan het einde van de rivieren van Egypte bevinden, en de bijen die in het land van Assyrië zijn.' (Jes.7:18)

'Men zal nergens kwaad doen of verderf aanrichten op heel Mijn heilige berg, want de aarde zal vol zijn van de kennis van Jahweh, zoals het water de bodem van de zee bedekt.

Want op die dag zal de Wortel van Isai er zijn, Die zal staan als banier voor de volken.

Naar Hem zullen de heidenvolken vragen. Zijn rustplaats zal heerlijk zijn.' (Jes.11:9,10)

❖ 'dat uur' ➡ veel preciezere aanduiding, die zeldzaam is, wordt alleen in Daniel gevonden

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De noodzaak om waakzaam te zijn

'Van die dag of dat uur echter weet niemand, ook de engelen in de hemel niet, ook de Zoon niet, behalve de Vader. Kijkt u uit, waakt en bidt; want u weet niet wanneer het de tijd is:

zoals een mens die buitenslands gaat, zijn huis verlaat en aan zijn slaven macht geeft, aan ieder zijn werk, en de deurwachter gebiedt te waken. Waakt dan! Want u weet niet wanneer de heer van het huis komt, 's avonds of te middernacht of met het hanengekraai of 's morgens vroeg; opdat hij, als hij plotseling komt, u niet in slaap vindt. Wat Ik nu tot u zeg, zeg Ik tot allen: Waakt!' (Mk.13:32-37)

- ❖ Jezus is Jahweh de Heer, de dienaar van Jahweh en de Zoon van God, in Markus
- ❖ *Hoewel Jezus aan God gelijk is, heeft Hij zich ondergeschikt aan de wil van de Vader*
- ❖ Jezus zegt gewoon dat de Vader Hem het specifieke tijdstip niet bekend heeft gemaakt
- ❖ 'waakt en bidt' → 'Bidt ook dat het niet 's winters gebeurt.' (Mk.13:18)
- ❖ Opnieuw een gelijkenis, met de oproep om waakzaam te zijn (vermits het uur niet gekend is!)
- ❖ Let op Jezus' zelfaanduiding → 'de Heer van het huis'!
- ❖ Jezus' zorg is duidelijk → Hij wil niet dat zij mee ten onder gaan met het brandende schip!

Markus' verhaal
de nieuwe Exodus
in Jezus

